

APERITIFE

Publicație oficială a TIFF | #05 | 14-15 English pages |
Marți | 4 august | 2020 www.tiff.ro

BANCA TRANSILVANIA®

La mulți ani, Vlad Ivanov!

Anul acesta, chiar de ziua lui, actorul Vlad Ivanov vine la TIFF cu filmul *Servants (Servitorii)*, în regia lui Ivan Ostrochovsky.

»Pagina 7

Foto: Vlad Cupșa

Interviu cu Dan Chișu
Despre filmul său,
5 minute, aflat la TIFF.19
în premieră națională.

»Pagina 12

Competiția locală
Câștigătorul premiului va
fi anunțat în această seară,
fiind ales dintre cei șapte
finaliști.

»Pagina 11

Premieră mondială
Interviu cu regizorul
Andrei Zincă despre filmul
Și atunci... ce este libertatea?

»Pagina 3

INFORMAȚII BILETE

VÂNZAREA BILETELOR:

ON-LINE, începând din 22 iulie pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, **TIFF 2020**. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului.

DIN PIAȚA UNIRII, începând de luni, 27 iulie 2020:

PROGRAMUL CASIERIILOR FIIND URMĂTORUL:

Luni, 27 iulie – joi, 30 iulie: 10:00 – 20:00;

Vineri, 31 iulie – duminică, 9 august: 09:00 – 00:00.

ATENȚIE!

Recomandăm procurarea biletelor online, pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2. Va exista un singur punct de vânzare a biletelor, în Piața Unirii, ce va fi deschis pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus.

Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚURILE BILETELOR

• **Bilet de intrare single** (valabil pentru o singură proiecție, pentru o singură persoană) pentru toate categoriile de spectatori: 20 lei

• **Bilet de intrare combo** (valabil la o singură proiecție, pentru două persoane) pentru toate categoriile de spectatori: 35 lei

BILETE PENTRU EVENIMENTELE SPECIALE:

• **Bilet pentru proiecțiile din cadrul EducaTiff:** 15 lei

• **Bilet pentru Gala de deschidere:** 30 lei*

(Piața Unirii Open Air, 31.07)

• **Bilet pentru Ceremonia de închidere:** 50 lei*

(Piața Unirii Open Air, 08.08)

• **Bilet pentru Concert Surorii Osoianu și proiecție specială „Lemn”:** 50 lei* (Vlaha, Arkhai Sculpture Park, 07.08)

• **Bilet pentru Concert Vița de Vie și filmul-manifest al lui Ștefan Mandachi „30 de ani și 15 minut”:** 50 lei*

(Vlaha, Arkhai Sculpture Park, 08.08)

POLITICA DE ACCES:

Accesul la eveniment se face prin scanarea biletului, fie printat, fie în format electronic, de pe dispozitivele mobile. Accesul este posibil doar pe baza unui bilet valabil la proiecția respectivă.

Pentru proiecțiile cu accesul liber, este necesară procurarea unui bilet cu valoare zero, în limita locurilor disponibile.

În cazul proiecțiilor care apar **sold-out**, vă recomandăm totuși verificarea disponibilității unor extra-bilete **cu două ore înainte de proiecție**, atunci când eventualele locuri rămase neocupate vor fi repuse în vânzare.

ATENȚIE!

Pentru siguranța dumneavoastră, la intrare se va efectua un triaj observațional și nu va fi permis accesul persoanelor care prezintă simptome de infecție respiratorie (tuse, strănut, rinoree). **La intrarea în perimetrul proiecției, se va verifica temperatura fiecărui spectator.** Persoanele care refuză verificarea temperaturii sau a căror temperatură depășește 37,3 grade Celsius nu vor avea acces în perimetrul evenimentului. **Este obligatorie folosirea măștii pe tot parcursul evenimentului!**

Respectarea distanțării de minimum 1,5 metri între persoane este obligatorie de la intrarea în incinta unde se va desfășura proiecția și până la părăsirea locului unde se desfășoară evenimentul. **Nu aveți voie să schimbați amplasamentul scaunelor!**

Vă recomandăm să aveți la voi mască, dezinfectant de mâini, respectiv pelerină și pătură, în caz de condiții meteorologice mai puțin prielnice.

Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios, astfel că vă recomandăm să verificați descrierea acestora din programul oficial înainte de a cumpăra biletele.

ANULARE BILETE ȘI RAMBURSARE BANI

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, respectiv tiff.eventbook.ro pentru informații referitoare la reprogramarea proiecțiilor. Contravaloarea biletelor nu se returnează în situația în care condițiile meteo se deteriorează după începerea proiecției. De asemenea, nu se returnează contravaloarea biletelor nefolosite din pachetul de abonamente.

APERITIFF

Redactor-șef:

Adrian M. Popa

Redactori:

Anca Grădinaru
Cristi Mărculescu
Craița Nanu
Ion Indolean
Laurențiu Paraschiv
Diana Smeu
Ema Onorfei

Ilinca Danciu

Emanuela Susanu

Robert Kocsis

Dana Coțovanu

Graphic design:

Carmen Gociu

Maria Rus

Vasile Pipaș

Tipărit la:

Tipografia Garamond

Agenda zilei

O ediție diferită a TIFF-ului, marcată de distanțarea socială, nu trebuie să însemne o ediție fără muzică și fără evenimente culturale. Organizatorii au pus la cale și anul acesta câteva concerte live, dar și proiecții ale unora care au avut loc nu de mult.

MUZICĂ LA MUZEUL DE ARTĂ

BT Live Sessions promovează muzicienii tineri din Cluj-Napoca. Reprezentațiile sunt programate în zilele 4, 8 și 9 august. Programul BT Live Sessions de azi, 4 August, este următorul

14:00
Babșan-Varga Flórián

15:00
Matei Sax & Man Zett

16:00
Diana Saveanu

17:00
Maria Alexievici

18.30
Proiecție concert simfonic -
Vița de Vie și Filarmonica de Stat Târgu
Mureș, *În corzi* (AWAKE 2018).

Intrarea este liberă și se face în baza unui bilet cu valoare zero.

Vița de Vie

PREZENTĂRI ȘI DEZBATERI

11.00
InspiraTIFF
Actorul Vlad Ivanov, în dialog cu
jurnalista Mihnea Măruță
Casa TIFF

13.00
Prezentarea proiectului #Integritate 2020
– Direcția Generală Anticorupție,
Pro Democrația
Muzeul de Artă

18.00
TIFF Talk
Întâlnire cu echipa filmului *5 minute*
(r. Dan Chișu)
Casa TIFF

TÂRGUL PRODUCĂTORILOR LOCALI

4 – 9 august, între orele 10 și 21
Descoperă bunătați marca Made in Cluj,
într-un decor cu totul special.
Parcul Etnografic Național
„Romulus Vuia”

! MODIFICĂRI ÎN PROGRAM
Miercuri, 5 august

Eden (Episcopia Unitariană, ora 23.45)
reprogramat în aceeași zi la Apăczai, de la
ora 21:30.

Tovarășul Draculici / Comrade
Drakulich, (Apăczai, 21:30), reprogramat la
Episcopia Unitariană, de la ora 23:30.

FOMO (Apăczai, ora 00.00), reprogramat la
Apăczai, ora 00.45.

CINEMATOGRAFE ÎN AER LIBER

1 → **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**

2 → **MUZEUL DE ARTĂ**

str. Piața Unirii, nr. 30

3 → **BÁTHORY**

Curtea Liceului Teoretic „Báthory István”,

str. Mihail Kogălniceanu nr. 2

4 → **COȘBUC**

Curtea Liceului Național „George Coșbuc”,

str. Avram Iancu, nr. 70-72

5 → **APÁCZAI**

Curtea Liceului Teoretic „Apáczay Csere János”,

str. Ion I. C. Brătianu, nr. 26

6 → **EPISCOPIA UNITARIANĂ**,

acces din str. Brassai nr. 8-10

7 → **USAMV**

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară,

Calea Mănăstur 3-5

8 → **IULIUS PARC**

str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B

9 → **CLUB TRANSILVANIA**

B-dul 1 Decembrie 1918, nr. 41

10 → **HOIA**

Aleea Muzeului Etnografic

11 → **UBB**, Curtea Universității Babeș Bolyai, acces din

strada Ion I. C. Brătianu, nr. 22

12 → **CASA TIFF**

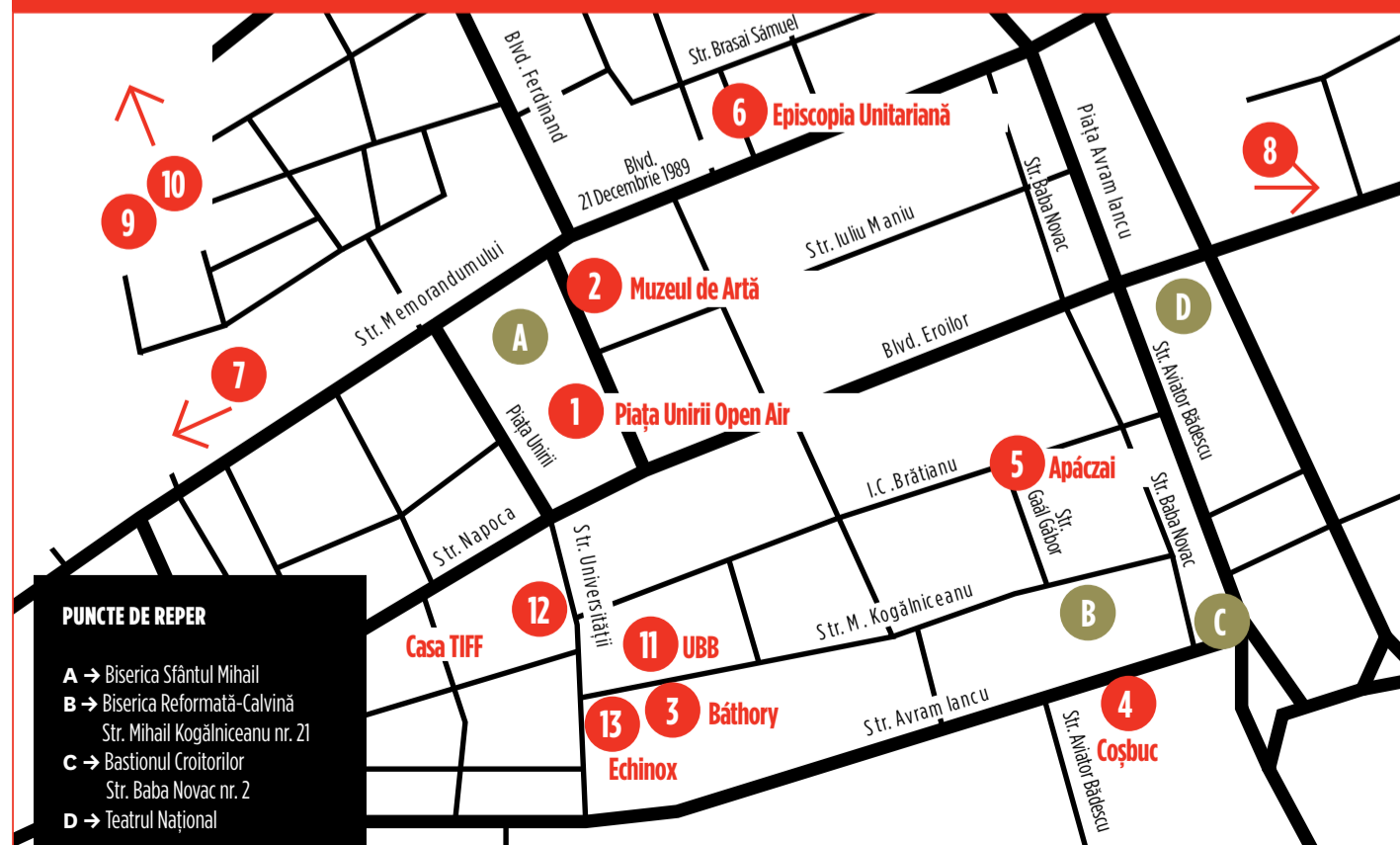
Str. Universității nr. 6

13 → **ECHINOX**

Str. Universității nr. 7-8

→ **BONTIDA**, Castelul Bánffy

→ **VLAHA**, Arkhai Sculpture Park

PUNCTE DE REPER

- A → Biserica Sfântul Mihail
- B → Biserica Reformată-Calvină
Str. Mihail Kogălniceanu nr. 21
- C → Bastionul Croitorilor
Str. Baba Novac nr. 2
- D → Teatrul Național

IntergoatIFF

„Memoria trebuie să fie drumul care duce și către viitor”

După succesul său internațional în industria televizuală, Andrei Zincă revine în România pentru a regiza lungmetrajul *Și atunci... ce este libertatea?*, adaptare a nuvelei *Proiecte de trecut* de Ana Blandiana. Filmul ilustrează episodul deportării bănaștenilor în Bărăgan în 1951, avându-i în distribuție pe Olimpia Melinte, Nicodim Ungureanu, Magda Catone, Radu Iacoban. Premiera lungmetrajului va avea loc astăzi, de la ora 21.30 la Club Transilvania.

Despre opresiunile regimului comunist în România s-au scris și s-au văzut multe. Cum ați ajuns la subiect (sau cum a ajuns el la dumneavoastră)?

Subiectul a ajuns la mine, cu siguranță. Totul se datorează lui Călin Papură. El s-a ocupat de scenografia filmului *Puzzle*, pe care îl terminasem în 2011. Imediat după premiera din 2013, m-a contactat. El deținea drepturile pentru nuvela Anei Blandiana încă din 1982, imediat după publicare, pentru că autoarea fusese trimisă într-un fel de domiciliu forțat. A ținut drepturile pentru nuvelă până când a câștigat concursul la CNC, începând astfel să lucreze la producția filmului. Era într-o situație foarte încurcată, pentru că începuse proiectul cu un alt regizor cu care a avut o dispută, astfel că la două săptămâni înainte de începerea producției nu avea regizor. Eu eram în țară în

tica; atunci când se întâmplă acest lucru, nu mai are relevanță dacă alegi să îți faci filmul în China sau în altă locație. Avusesem deja experiența cu *Puzzle*, deci știam la ce să mă aștept și de ce să mă feresc. Într-un fel sau altul, filmul este un omagiu adus lui Călin, pentru că din nefericire nu a apucat să vadă filmul terminat.

Ce efect credeți că va avea revizuirea acestui adevăr istoric asupra publicului român la 30 de ani de la Revoluție?

Sincer, nu știu. Am încercat să fac un film care să fie pe înțelesul tuturor. Nu cred că este vorba de un lungmetraj istoric sau nu unul doar istoric. Eu l-am făcut din perspectiva zilei de azi. Pentru mine ce s-a întâmplat atunci continuă să se întâmple. Filmul nu este unul de epocă propriu-zis, ci unul povestit prin prisma experiențelor noastre de astăzi, pentru că politica nu

momentul acela, urmând să plec în două-trei zile. M-a sunat și mi-a cerut să mă uit la scenariu și m-a impresionat în mod special rezonanța cu ideea căutării de libertate.

Nu era vorba de eveniment ca atare, ci de adevărul surprins de Ana Blandiana printre paginile ei: libertatea nu poate fi regăsită într-un sistem; ea este o căutare individuală. Am resimțit această perspectivă a libertății, identică cu aceea care mă pornise pe mine în exil. Mă simțeam sugrumat de sistemul comunist în care trăiam. Odată ajuns dincolo, am realizat că libertatea impunea alte condiționări: este vorba de un proces continuu, permanent. Într-un fel sau altul, când fac un film, trebuie să găsesc punctele care rezonază cu mine, aceasta este filosofia mea.

În urma succesului dumneavoastră la nivel internațional, cum de ați ales să realizați în România cel de-al doilea lungmetraj?

Norocul a fost că m-a sunat Călin; dacă mă suna Spielberg, aș fi făcut un film în afară. A fost vorba de rezonanță cu tema-

„Totalitarismul nu dispăre. Suntem în căutarea aceleiași libertăți.”

s-a schimbat. Totalitarismul nu dispăre. Suntem în căutarea aceleiași libertăți. Pe de altă parte, am vrut să fac un film internațional, pe interesul unui evantai mare de oameni, în special din afara României. În State am făcut un focus-grup cu tineri cărora le-am arătat filmul, iar reacția lor a fost impresionantă: „de-abia acum am înțeles despre ce vorbeai”, mi-au spus copiii mei. Același lucru sper să se întâmple și cu tinerii din România.

Filmul dumneavoastră prezintă indivizii dezrădăcinați și familiile dezbinat, sub zodia metaforei ironizate a unei libertăți iluzorii. Credeți că acest fapt este de actualitate în societatea contemporană?

Continuă să fie și o să fie permanent. Trăim într-un ciclu repetitiv, iar dacă te uiți la peisajul internațional din ziua de astăzi, îți poți da seama că retrăim acele momente. Fiecare promisiune de libertate e o altă deportare.

Emanuela Susanu

Foto: Vlad Cupșa

TIFF.19
31.07—09.08.2020

CINE-CONCERT
ROMÂNIA ETNOGRAFICĂ. RESTITUIRI DEM DEMETRESCU

MIERCURI
5 AUGUST 19.00
MUZEUL DE ARTĂ

EXPOZIȚIE
„Călătorie prin lumea lui Dem”
1-9 AUGUST
MUZEUL DE ARTĂ
Curator: Adrian Buga

Irina Margareta Nistor & Foley'Ala
ACOMPANIAMENT LIVE

Imagini inedite filmate între 1936-1939

tiff.ro

DEEM CREATIV, BANCA TRANSILVANIA, BT, Groupama, REGINA MARIA

IntergoatIFF

„Locul meu în lumea filmului este cel al tipului care face filme despre muzică”

Marc Collin, fondatorul trupei Nouvelle Vague și-a însoțit la Cluj filmul *Le choc du futur*, proiectat duminică seara la Bonțida în prezența unui public numeros. Am stat puțin de vorbă cu el despre film și muzica electronică, dar și despre pandemie și feminism.

Tema principală în *Le Choc du futur* este muzica electronică. Ce a însemnat acest gen muzical în anii '70?

În filmul meu se vorbește despre muzica viitorului, raportat la acea vreme. Era fascinantă ideea că doar un om în spatele unei mașinării poate face muzică de unul singur. Într-una din scene, un personaj spune la un moment dat „haide, nimănui nu îi va păsa, nimeni nu vrea să vadă un tip care, de fapt, tot ce face este să nu cânte la niciun instrument”. Exact acesta este prezentul nostru. Una dintre întrebările pe care le-am primit din public în urma proiecției a fost: „De ce este muzica electronică atât de populară acum la nivel mondial?”. Eu cred că răspunsul este unul simplu și are legătură cu a trăi experiența sunetului. Până în anii '90 totul era

despre scrierea cântecelor, despre vedete precum Elvis Presley, dar acum este vorba mai mult despre sunet, despre cântec în sine, despre ritm. Cred că totul se simplifică într-un fel, iar oamenii iubesc asta. Și îți mai spun ceva: cred că acum, în timpul pandemiei, redescoperim simplitatea. Eu cât am stat acasă izolat am fost foarte creativ pentru că doar având laptopul am putut face orice: să editez, să înregistrez, să compun. Am reușit să scriu și două scenarii de film. A fost o perioadă foarte bună pentru mine. Muzica electro-

prea bun. Dar nu înțelegeam de ce celorlalți nu le place. Am avut multe de învățat din criticile primite. Uneori ele sunt nedrepte, sau îți se pare că sunt nedrepte și că celălalt nu a înțeles. Alteori oamenii spun adevărul. Cred că miza e să știi cum să alegi acele detalii care te ajută să te perfecționezi. Pentru că doar din eșec înveți. De exemplu experiența prin care am trecut cu acest film: departe de a fi mers totul după un simplu pocnit din degete. Am avut două opțiuni. Prima să zic „ok, renunț”, a doua să merg înainte.

Platforma digitală ARTE. tv, acum în 6 limbi diferite

Încă de la inaugurarea din 1992, ARTE (Association Relative à la Télévision Européenne) ocupă un loc special în spațiul audiovizualului, fiind unul dintre singurele canale de televiziune europene orientate exclusiv spre conținut și programe culturale de calitate. Istoria ARTE este strâns legată de promovarea și difuzarea emisiunilor, filmelor, documentarelor care nu-și găsesc ușor locul în grilele posturilor de televiziune publice. Munca de pionierat cultural s-a extins și pe terenul digitalului, iar programele curatoriate pot fi accesate oricând pe platformele digitale ARTE. Experiența este multilingvistică (franceză, germană, engleză, spaniolă, poloneză și italiană), astfel încât aproape 70% dintre europeni pot avea acces la conținut audiovizual direct în limba lor maternă.

Colecția ARTE a cuprins de-a lungul timpului filme art-house precum *4 luni, 3 săptămâni și 2 zile* (r. Cristian Mungiu, 2007) sau *Uncle Boonmee Who Can Recall His Past Lives* (r. Apichatpong Weerasethakul, 2010). Acum, pe platforma VOD pot fi urmărite filme de ficțiune, documentare, reportaje, performance-uri, interviuri și masterclass-uri pe teme diverse, de la influența cinemaului, investigații asupra încălzirii globale și până la emisiuni științifice despre cele mai noi invenții tehnologice. Misiunea canalului și platformei ARTE este să adreseze, prin conținutul său, interesele și preocupările europenilor, dezbătând patrimoniul istoric și formele variate ale culturii contemporane.

Proiectul online ARTE este finanțat de Comisia Europeană. Poți urmări și tu ARTE pe arte.tv/en.

nică se pliază pe condițiile create de pandemie pentru că o poți face de acasă. Poți fi în izolare și să crezi de unul singur.

Cum a apărut ideea filmului? Unde ai găsit inspirația?

Mi-a luat ceva timp, chiar desul de mult, mai bine de 10 ani, pentru că lucram și altceva, făceam muzică și în același timp simțisem că încă nu a venit ideea portivității. Într-o zi, pur și simplu mi-am dat seama că locul meu în lumea filmului este cel al tipului care face filme despre muzică. Știi, am observat că nu sunt foarte mulți care fac tranziția de la muzică la film, m-am gândit ce anume am eu de spus și m-am hotărât ca filmul să fie despre muzica electronică. De aici încolo scenariul a curs lin. Am ales să abordez subiectul dintr-o perspectivă feminină și să vor-

Sincer am mers înainte pentru că nu am văzut alternative. M-a sprijinit mult producătorul filmului, care mi-a spus că „În meseria mea e irelevant să evaluezi un producător după numărul eșecurilor. Ce contează e ce iese la final. Nu te îngrijora, ai încredere în tine”.

Tot în film mai regăsim ideea că „în viață nu contează de câte ori cazii, ci de câte ori te ridici”.

Da (râde). Ideea nu îmi aparține, actorul care a spus-o a improvizat, mie mi-a plăcut și am păstrat-o.

Cum te simți să fii la un festival în timpul pandemiei?

Am avut 18 concerte anulate, am trecut printr-o perioadă grea, dar astăzi sunt aici, săptămâna viitoare voi fi în Italia într-un festival din Apulia. Pot să spun că este bine acum, simt că putem gestiona mai bine lucrurile care se întâmplă. Am mers să vad un film și am purtat mască, la fel am făcut în avion, în tren, în maga-

besc despre femeile care au depus foarte mult efort pentru a se remarca în acele vremuri. Puțină lume știe că în trecut au fost foarte multe femei care au creat muzică electronică de calitate, așa că m-am gândit „haide, vreau să se audă mai mult despre asta!”.

Filmul insistă mult pe ideea de încercare și eroare. De ce crezi că este important ca un artist să greșescă?

Aveam 24 de ani când mi-am lansat primul album. Nu am primit un feedback extraordinar și sincer să fiu nici nu era

zine. Cred că nu este chiar așa de rău, cu precauție putem să ne bucurăm de unele lucruri, de exemplu de un film.

Spune-mi trei artiști de muzică electronică pentru care ai ieși oricând din casă.

Îmi place foarte mult muzica electronică disco, în special cea scandinavă, îmi place mult producătorul Nicolas Jaar și, de ce nu, producătorul de soundtrack-uri Cliff Martinez.

Dana Coțovanu

Se spune despre căței că văd doar albastru și galben, însă viața privită prin ochii unei cățelușe capătă toate culorile în noul film regizat de Anca Damian. *Călătoria fantastică a Maronei* e (un fel de) animație românească, în fapt o coproducție Franța, România, Belgia. Nevoia și dorul de filme românești pentru copii ne sunt alinate de prezența Maronei, exact ca în povestea ei, prin care aduce bucurie în viețile mai multor stăpâni. Mă rog, stăpân e felul oamenilor de a se caracteriza în relație cu câinii. Marona e stăpâna propriului destin, pe care și-l schimbă de câte ori nu e binevenită.

Născută a noua la părinți dintr-un câine de rasă pură și o maidaneză, devine ea însăși maidaneză până îl cunoaște pe acrobatul Manole, care îi dă și un nume, potrivit cu al lui - Ana. Deși se străduie, Manole are prea puțin din ce-și dorește de la viață, iar cățelușa decide să-l părăsească, pentru a-l elibera. Uriașul Istvan e al doilea om drag din viața ei. Neînde-

mânatic și naiv, Istvan îi spune Sara, și încearcă să-i găsească un loc în viața lui, împărțită cu o mamă neputincioasă și o prietenă cicălitoare. În cele din urmă, mičuța Solange o găsește și ea pe cățelușă și îi spune Marona, doar că timpul transformă fetița într-o adolescentă preocupată doar de sine.

„Privind lucrurile prin ochii unui câine e ca și cum ai pune tuturor în față o oglindă, în care să vadă adevărul și să nu-l mai poată nega”, spune regizoarea, citată de European Film Awards, unde animația a fost nominalizată în 2019. Trofee a câștigat în Spania la Gijon International Film Festival (Premiul Publicului, 2019) și în Irlanda, la Dublin International Film Festival (Premiul Special al Juriului, 2020).

La EducaTIFF vedem *Călătoria fantastică a Maronei* miercuri, 5 august, de la 10:00, la Muzeul de Artă, precedat de scurtmetrajul *Opinci*.

Raluca Bugnar

The Barefoot Emperor Împăratul desculț

Lumea și lucrurile s-au dus dreacu' dar Regele nu știe. O comedie tristă, fină și ironică.

Regele Nicholas al treilea (Peter Van den Begin) tocmai ce credea că a scăpat din Balcani (după peripețiile din *Regele Belgiei*, l-ați prins tot la TIFF acu' 3 ani) dar iaca, între rege și avionul militar care îl așteaptă să îl returneze la el în regatul Belgiei este fix Sarajevo, acest oraș cu o tradiție funestă pentru capete încoronate. Nicholas se dovedește un adevărat os domnesc, o pățește de-a dreptul istoric pe străzile din capitala Serbiei și cu viața atârând de un fir de păr ajunge în luxosul sanatoriu condus de Otto Kroll (Udo Kier). Recuperarea nefiind chiar ușoară, micro-curtea regală din jurul său decide să-l scutească pe rege de oribilele știri: Belgia

s-a rupt în 2, iar Uniunea Europeană și-a dat și ea obștescul sfârșit, după o serie de blocaje instituționale.

Peter Brosens și Jessica Woodworth recidivează cu un sequel umoristic al unui film lejer și aerisit, care, în felul lui sequel de a fi, face lucrurile ușor diferit. Stilul vizual rămâne elegant și contemplativ, lipsit de artificii și timpi morți, personajele sunt aceleași, captive într-o aventură est-europeană de care parcă se simt și vinovați să se bucure. Dar se bucură și șefa de PR (Louise Vancaeynest) și majordomul (Titus De Voogdt) și șeful de staff (Bruno Georis). Că „oameni suntem”, iar umanitatea sinceră și nespectaculoasă a personajelor este în continuare un atu al aventurilor (ex-)regelui Nicholas. Dincolo de aventurile din casa de nebuni, pardon... de recuperare, se văd clar metaforele și semnalele de alarmă politice.

Filmul o coproducție Belgia, Olanda, Croația, Bulgaria scris și regizat de Peter Brosens și Jessica Woodworth, poate fi savurat în această seară la Club Transilvania de la ora 00.30

Cristi Mărculescu

31.07—09.08.2020

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Și atunci... ce e libertatea? (So, What's Freedom?)

regia: Andrei Zinca 133'

Marți, 4 august
Club Transilvania | 21:30

Ucide sau suportă consecințele

După ce a câștigat premiul Un Certain Regard cu *Un om integru* în 2017, despre un om strivit de regimul opresiv, iranianul Mohammad Rasoulof a fost arestat și închis pentru un an la întoarcerea în țară. Interdicția de a nu mai face filme vreodată nu l-a oprit însă din a realiza în secret, trei ani mai târziu, filmul *Diavolul nu există* (pentru că aparent autoritățile iraniene nu sunt la fel de îngrijorate de scurtmetraje pe cât sunt de lungmetrajele care ajung în cinematografe), care i-a adus Ursul de Aur la Berlin și o a doua condamnare (de care a scăpat deocamdată numai din cauza pandemiei care a golit închisorile).

Fie că e vorba de un *road movie* cu un *twist* șocant, un thriller electrizant, o poveste de dragoste sfâșietoare sau o melodramă cu final deschis, toate cele patru povești care compun *Diavolul nu există* au în centru familii în care bărbații au fost, la un moment dat, însărcinați cu executarea cuiva, pentru că într-o țară în care pedeapsa cu moartea e nu numai legală, dar aplicată la tot pasul (225 de oameni au fost

uciși numai anul trecut), cineva trebuie să apese și butoanele care iau vieți.

Fără a chestiona mereu moralitatea faptelor și privind de fiecare dată miza emoțională într-o nouă lumină, Rasoulof pare să întrebe direct spectatorul ce ar face el în situația dată. Ai executa ordinul sau ai fugi? Ai lupta împotriva puterii sau te-ai subordona ei? Pentru că execuționiarii din film sunt oameni normali a căror libertate de alegere e îngrădită: pot fie să execute ordinul și să ia viața celui condamnat, fie să-l sfițeze și să suporte consecințele aspre. Rasoulof, căruia ideea filmului i-a venit după ce a zărit polițistul care l-a interogată îmbrăcat în civil la bancă, văzându-și de viața personală, nu dă un răspuns precis, însă știe cum să nuanțeze întrebarea pusă cu fiecare nouă dezvăluire. Personajele sale nu sunt personificarea răului, dar violența la care sunt obligate de către instituțiile statului are efecte corozive asupra celor care se supun.

Diavolul nu există va fi proiectat astăzi, 4 august, de la 21:30 în Piața Unirii, și duminică, 9 august, de la 00:15 la Club Transilvania.

Laurențiu Paraschiv

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DOCUMENTARULE?

Stalin și masacrul de la Katyn

Cédric Tourbe se întoarce în anul 1940 (au trecut abia 80 de ani de atunci, îți vine să crezi?) pentru a dezvălui informații înspăimântătoare despre Pădurea Katyn care „adăpostește” peste 4000 de trupuri ale ofițerilor polonezi uciși de NKDV și mulți alți civili uciși cu câțiva ani mai devreme.

Stalin și Hitler au făcut o înțelegere secretă prin care și-au împărțit Polonia după bunul plac. De parcă asta n-ar fi fost de ajuns, Stalin le-a câștigat încrederea cetățenilor polonezi, le-a dat speranța că o vor duce, în sfârșit, mai bine. Binele nu le-a fost decât teoretic, pentru că practic li se întâmplau niște lucruri greu de imaginat.

Documentarul are în componența lui videoclipuri din realitate, arhive strănse,

puse cap la cap, aranjate într-o oră și jumătate de adevăruri usturătoare. Pentru situațiile în care videoclipurile ar fi fost imposibil de procurat, s-au folosit ilustrații care se potrivesc perfect cu atmosfera creată, cu filtrul *sepia*. Un efect subtil, dar puternic îl are și sunetul folosit: pe lângă muzică se regăsesc „zgomote de fundal” care oferă o experiență cât mai verosimilă.

Al doilea război mondial a fost cumplic. *Stalin and the Katyn Massacre* aduce, pe lângă perspectiva victimelor, și perspectiva criminalilor, fapt ce contribuie la a înțelege mai bine cum funcționau sistemele și rotițele din ele, care era modul lor de gândire, ce urmăreau și, de cealaltă parte, ce a însemnat totul pentru oamenii de rând.

Documentarul va putea fi urmărit doar marți, în data de 4 august, la ora 22, în curtea Muzeului de Artă.

Emma Onofrei

COMPETIȚIE

Valea sufletelor

Dacă *Monos*, filmul columbian din competiția de anul trecut, reușea să ofere o experiență imersivă mereu alertă și intensă, *Valea sufletelor*, filmul venit anul acesta de pe același meleaguri, se află la polul opus, fiind mai degrabă o experiență contemplativă aflată la intersecția dintre cinemaurile practicate de Lav Diaz și Pedro Costa. José (Arley de Jesús Carvallido Lobo), un bărbat trecut de vârsta a doua, se întoarce acasă, în mijlocul junglei, după o noapte lungă de pescuit, pentru a descoperi că trupele de gherilă i-au ucis cei doi fii și le-au aruncat trupurile în râul Magdalena Medio. Riscându-și propria viață, căci carabinierii nu permit scoaterea trupurilor din ape, preferând să le lase în urmă drept avertisment pentru cei care

nu respectă starea de asediu, José pleacă în mica sa canoe pentru a-și găsi băieții, pe Dionisio și Rafael, și a-i înmormânta cum se cuvine. Spre deosebire de alertul *Fiul lui Saul*, cu care filmul împarte o serie de similarități, *Valea sufletelor* are un ritm foarte lent scos în evidență și de lipsa acompaniamentului muzical, însă Nicolás Rincón Gille menține spectatorul intrigat prin convingerea religioasă pe care o conferă protagonistului său și prin amenințarea constantă a morții, punctată atât de aparițiile silențioase ale carabinierilor mereu pregătiți să împuște, cât și priveliștile obsedante pline de cadavre.

Valea sufletelor va fi proiectat astăzi, 4 august, de la 23:45, la USAMV.

Laurențiu Paraschiv

Sunetul original al filmului fără zgomotele vecinilor

Singura cărămidă izolantă fonic fabricată în România

CE ACON

InterogaTIFF

Vlad Ivanov, despre *Servitorii* „Are o atmosferă care îți intră în oase”

Foto: Vlad Cupșa

Anul acesta, chiar de ziua lui, actorul Vlad Ivanov vine la TIFF cu filmul *Servants* (*Servitorii*), în regia lui Ivan Ostrochovsky, unde actorul joacă un rol de "Eastern Block Boogiemán", după cum îl numește Variety. Proiecția are loc în această seară, de la ora 23.45 la Coșbuc.

Ce ai simțit când ai citit scenariul? Vizionarea *Servants* m-a dus cu gândul la un soi de întoarcere la origine, care completează un cerc început cu 432, de Cristian Mungiu. Ești iarăși o forță negativă de netăgăduit în contextul unui regim autoritar.

Apropo de asta, chiar în ziua în care am ajuns în Cluj, eram la o masă, mâncam și a trecut un cuplu, iar el a zis: „Bună ziua domnu' Bebe, bine ați venit în Cluj”. Mi-am dat seama că după atâția ani oamenii încă mă asimilează cu acel rol. E un personaj care a rămas în conștiința spectatorului foarte puternic.

Cu *Servants*, zona asta nu-mi era deloc necunoscută, vorbind din punct de vedere istoric. Și noi am trăit în comunism, la fel ca și Cehoslovacia. Eu imediat după '89 am citit foarte multă literatură memorialistică și am putut să îmi dau seama ce s-a petrecut și în biserica ortodoxă vizavi de infiltrarea securității, despre scindarea bisericii în două. Știu foarte bine că înalți prelați au fost informatori ai securității. Ne sunt cunoscute lucrurile astea. Mi-a fost deci familiar să intru în zona bisericii catolice, care a avut întâmplări de același gen.

Regizorul mă știa de la 432 și am avut o întâlnire foarte frumoasă la Berlin. Noi eram acolo cu *Ana Mon Amour*, cu Călin Netzer. Agentul meu m-a rugat să am o întâlnire cu el și cu Katarina

Filmul are o atmosferă... nu știu dacă vreodată ai apucat să fii undeva în noapte cu o ploaie din aia care îți intră în oase și știi că nu poți să te rupi de acolo. Și visezi ca fetița cu chibrituri când te uiți pe geam și vezi o lumină caldă, dar în timpul ăsta îngheți. Așa e filmul ăsta, îți intră în oase.

Tomkova, producătorul ceh al filmului. Ivan mi-a explicat un pic despre ce s-a întâmplat și ce își dorește el de la personaj. Mi-a plăcut felul în care și-a expus ideea, felul în care voia să spună povestea despre acele vremuri.

Agentul meu îi spusese că pot juca în slovacă. Eu am rămas șocat, dar nu i-am spus nici da nici nu inițial, i-am zis că am să încerc. Imediat după, l-am sunat pe Richard (Cook) și i-am spus: „Richard, când mai ai idei de genul ăsta, te rog să mă întrebîi întâi pe mine”. La care el mi-a închis gura cu o replică foarte frumoasă: „Vlad, ai jucat deja în maghiară, ce altă limbă poate să fie mai dificilă de atât? O să înveți și slovacă, nu-i problemă”. Și asta am făcut (râde). Bucuria pe care mi-a făcut-o Ivan a fost că mi-a zis: „Vlad n-o să te dublez pentru că e atât de bine încât n-are niciun rost”. Așa că anul acesta spectatorii pot vedea un rol în care nu sunt dublat.

Cât ți-a luat să înveți replicile?

Mai puțin decât la *Sunset* pentru că rolul e mai mic. Dar un alt lucru foarte frumos pe care l-a făcut Ivan e că rolul avea la început o pondere foarte mică, iar el l-a tot mărit.

Îmi spunea: „atât de tare mă potențezi prin modul în care joci, încât îmi vine să scriu pentru tine”. Ei au un fel de a filma foarte diferit de al nostru. Nu primesc ca la noi tot bugetul odată și își planifică două luni de filmare, împachetează filmul și îl bagă în post-producție. Ei primesc 30 de mii de euro, mai stau două luni mai primesc 50 de mii de euro, filmează, mai stau. Filmează fiecare calup în funcție de câți bani au.

Am rămas cu o afecțiune specială pentru filmul ăsta, pentru oamenii ăia de acolo. Am rămas prieten cu foarte mulți. Prietenie, nu amiciție. Relațiile astea nasc o prietenie artistică foarte frumoasă, care crește și devine din ce în ce mai profundă.

Vlad Ivanov a fost la TIFF cu aproape toate filmele sale. Totul a început în 2007, *4 luni, 3 săptămâni și 2 zile*, de Cristian Mungiu, au urmat *Polițist, adjectiv*, de Corneliu Porumboiu, *My Joy*, de Serghei Loznitsa, *Crucic*, de Anca Damian, *Snowpiercer*, de Bong Joon-Ho, *Poziția copilului* și *Ana mon amour*, de Călin Netzer, *Câini*, de Bogdan Mirică, *Un pas în urma serafimilor*, de Daniel Sandu, *Gomera*.

Cât au durat filmările?

Filmările s-au întins pe o perioadă destul de lungă, așa că Ivan a avut timp să scrie. Și a scris, mi-a mărturisit că a scris mult pentru mine, că îi plăcea foarte tare. Tot timpul aveam discuții despre personaj cu el. Eu nu am mai lucrat așa niciodată. E foarte frumos. Și el își dă seama ce filmează, poate să vadă ce a filmat, cum spui și tu, *work in progress*, e foarte interesant. Doctorul Ivan era un personaj odios, dar partea cu boala de piele nu exista. Asta s-a născut în urma discuțiilor noastre. Ivan tot timpul a zis că este extraordinar să poată avea timpul să se gândească, să dezvolte personajele, relațiile dintre ele.

Țin minte că și după un an de zile am mai filmat o secvență. Filmam nu mai știu la ce și Ivan a zis, Vlad, numai și numai dacă vrei și dacă ești cu părul la fel și așa. Am spus, Ivan, filmul ăsta are o soartă a lui, o stea a lui pentru că arată exact la fel și dacă ție îți lipsește cadrul ăsta vin și-l facem. Am rămas cu o afecțiune specială pentru filmul ăsta, pentru oamenii ăia de acolo. Am rămas prieten cu foarte mulți. Prietenie, nu amiciție.

E frumos cum proiectele astea muncite pe brânci împreună nasc relații care rămân...

Eu cred în această prietenie pentru că după aia, la lucru e foarte simplu, tu știi exact pe ce buton să apeși, arzi etapele mult mai repede. Nu ai un om nou în fața ta, ci știi cum reacționează. Relațiile astea nasc o prietenie artistică foarte frumoasă care crește și devine din ce în ce mai profundă. E frumoasă chestia asta, dar și foarte rară.

Cum a fost premiera de la Berlin?

La Berlin nu vorbeam nimeni în sală. Eu vedeam pentru prima oară filmul, eram foarte emoționat. De asta vreau să-l văd și aici, după atâta vreme, cu mintea limpede. Are o atmosferă... nu știu dacă vreodată ai apucat să fii undeva în noapte cu o ploaie din aia care îți intră în oase și știi că nu poți să te rupi de acolo. Și visezi ca fetița cu chibrituri când te uiți pe geam și vezi o lumină caldă, dar în timpul ăsta îngheți. Așa e filmul ăsta, îți intră în oase, aproape că ți se face frig la propriu de răceala aia. Am încercat cu personajul ăsta să nu aibă nimic artificios. E un rău de care nu poți să scapi. E implacabil.

În același timp are și o uriașă tristețe.

Da. Că îți dai seama că lucrurile astea au fost adevărate, s-au întâmplat, am trăit cu ele.

E prima ta aniversare la TIFF, iar Cluj e orașul în care ai zis de multe ori că ți-ar plăcea să te muți. Ce te atrage la Cluj?

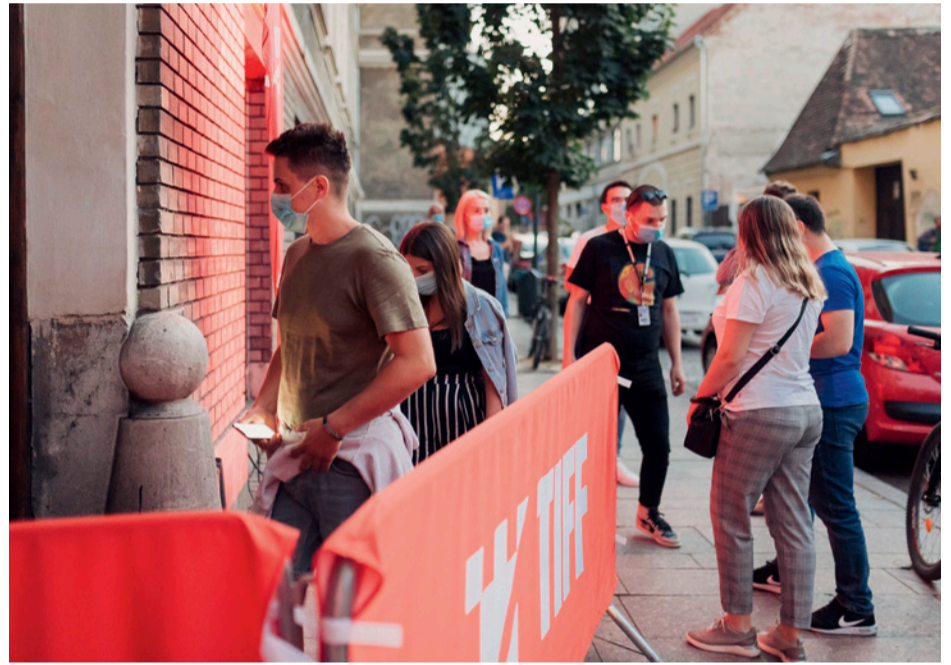
Oamenii din Cluj, ei mă atrag cel mai tare. Și da, datorită TIFF-ului am reușit, venind atât de des, să-mi fac prieteni aici. E o atmosferă în aer, sunt calmi, zâmbitori. Iar Clujul meu este Clujul la pas. Nu m-am dus niciodată cu mașina. Prima mea grijă când ajung aici e să îmi las mașina, să o parchez și să încep să merg prin Cluj. Îmi plac serile de Cluj pe timp de TIFF, e rumoarea aia, toată lumea vorbește de unde, ce a văzut, cu cine, e un schimb cultural la propriu, adică nu e nicio făcătura.

Despre ziua mea, atât, 4 august, marți, spune Vlad Ivanov.

Crăița Nanu

TIFF moments

Fotografii de: Nicu Cherciu, Chris Nemeş, Marius Mariş, Vlad Cupşa

**COMPANIA DE APĂ
SOMEŞ S.A.**

APA ESTE VIAȚĂ, APA ESTE NATURĂ.
Compañia de Apă Someş
 îmbrățișează valorile ecologice
 și prezintă proiecțiile eco la TIFF 2020.

TenarisSilcotub

Susținem visuri!

În tehnologie sau în cinema, îi susținem pe cei mai tineri să-și creeze un viitor. Prin investiții constante în educație și cultură ne asigurăm că visurile lor pot să prindă contur.

TenarisSilcotub
 susținător TIFF din anul 2006
 partener principal EducaTIFF în 2020

IntergoatIFF

Magda Catone: „Mi-a rămas în suflet regizorul Iosif Demian, cu care am lucrat la *Baloane de curcubeu*, filmul meu de debut”

Pe parcursul carierei ați lucrat cu numeroși regizori de film. Care vă sunt cele mai plăcute amintiri?

Un om care mi-a rămas în suflet este Iosif Demian, cu care am lucrat la *Baloane de curcubeu*, filmul meu de debut. Mi-a spus atunci că sunt o actriță specială, că nu poate să îmi dea orice rol și să mai aștept. S-a întâmplat acum treizeci de ani, așa că nu știu dacă vom mai filma vreodată împreună, dar de el îmi aduc aminte primordial: a fost regizorul primului meu film. Se întâmpla în 1980, când eram studenta IATC-ului, la finalul anului. Recomandarea a venit din partea scenografei Cristina Iacob, foarte bucuroasă să mă aibă în distribuție. Colaborarea la filmul lui Demian a fost ideală pentru mine, fiind un rol mare, principal, foarte potrivit ca trăire. Dacă ar fi avut puțin noroc, ar fi devenit un Kusturica, dar felul în care a fost mediatizat filmul la timpul acela i-a asigurat notorietatea pe care ar fi meritat-o. Iosif Demian este un înainte-mergător al genului adoptat de Kusturica, a portretizat foarte bine realismul românesc. Am avut plăcerea de a

revedea *Baloane de curcubeu* anul trecut, după foarte mulți ani.

De curând ați regizat un spectacol de teatru pentru adolescenți la Pitești. Explorați ideea de a realiza și un film pentru cei tineri sau copii?

Chiar piesa care stă la baza acestui spectacol ar putea să reprezinte scenariul unui film. Este povestea a trei tineri care, în lipsa unei comunicări în familie își dezvoltă împreună o prietenie frumoasă. Consider că această lipsă de comunicare între părinți și copii este o problemă majoră, i-aș putea spune criza secolului nostru. Părinții nu acordă atenție destinelor propriilor copii, cei mici sunt doar niște elemente care fac parte din sânul familiei, dar nu au întâietate. Acestei probleme îi spuneam pe vremuri criză dintre generații, dar acum a devenit maladivă și suprimă relațiile sociale din multe familii.

Nu sunteți străină de filmele pentru copii, întrucât realizați dublaje. Ce vă place în a vă pune vocea la dispoziția personajelor animate?

Foto: Nicu Cherciu

Până acum nu am refuzat nicio astfel de propunere. Pentru mine este o plăcere să aflu că sunt copii care cresc ascultând CD-urile cu poveștile spuse de mine sau DVD-urile cu filmele de desen animat la care eu am făcut dublaj.

Filmul *Balanța* se poate urmări în această ediție de TIFF, ce mesaj transmite el peste timp, celor care nu au trăit atunci?

Deși pare vetust, trebuie să respectăm memoria străbunilor. Ea este energia care pune în mișcare generațiile de azi. Nu putem să trăim în absența acestor is-

torii, trebuie să cunoaștem și să ne amintim episoadele nefericite din trecut. Doar așa avem șansa de a nu le repeta și putem încerca să le reparăm. E onorabil pentru o generație să repare fapte nedrepte din trecut.

Robert Kocsis

Magda Catone a fost prezentă ieri la InspiraTIFF, unde a vorbit despre filmul regizat de Andrei Zincă, *Și atunci... ce e libertatea*, dar și despre minierade și despre momentele frumoase și importante din viață.

educa Tiff PROGRAM DE EDUCAȚIE CINEMATOGRAFICĂ PENTRU ELEVII

1-7 AUGUST 2020
MUZEUL DE ARTĂ CLUJ-NAPOCA
PROIEȚII ÎN AER LIBER

Sâmbătă 1 august
10⁰⁰ **ÎN GURA LEULUI**
Eaten by Lions
Marea Britanie, 95 min.
recomandare vârstă: 14+

Martedì 4 august
10⁰⁰ **TÂNĂRA JULIETTE**
Jeune Juliette
Canada, 97 min. | recomandare vârstă: 10+

Duminică 2 august
10⁰⁰ **DIVA FINLANDEI**
Diva of Finland
Finlanda, 91 min. | recomandare vârstă: 14+

Miercuri 5 august
10⁰⁰ **CĂLĂTORIA FANTASTICĂ A MARONEI**
Belgia, Franța, România, animație, 92 min.
recomandare vârstă: 7+
Precedat de scurtmetrajul *Opinci*

Luni 3 august
10⁰⁰ **CLUBUL COPIILOR URĂȚI**
The Club of Ugly Children
Olanda, 90 min. | recomandare vârstă: 7+

Joi 6 august
10⁰⁰ **ÎN ÎNTUNERIC**
Darkness
Italia, 98 min. | recomandare vârstă: 14+

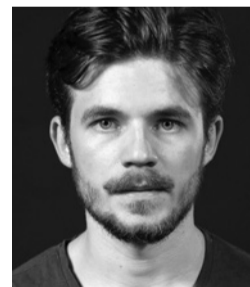
Vineri 7 august
10⁰⁰ **OSKAR & LILLI (REFUGIAȚI PRINTRE STRĂINI)**
Oskar & Lilli (Where No One Knows Us)
Austria, 102 min. | recomandare vârstă: 7+

Preț bilet #EducaTIFF la cinema: 15 lei
Informații și rezervări: educatiff@tiff.ro
sau fb.com/educatiff.

CN CFP TenarisSilcotub

10 pentru film

Zece dintre cei mai promițători actori de teatru din țară participă la cea de-a noua ediție a programului 10 pentru Film. Le sunt dedicate ateliere și întâlniri cu regizori de film, producători, directori de casting și agenții. Vi-i prezentăm pe rând, în această rubrică, pe parcursul zilelor următoare.

FLORIN AIOANE

EDITH ALIBEC

A făcut parte din celebra trupă pentru adolescenți *Atelier de Teatru* din Botoșani, obținând premii la festivalurile de teatru pt liceeni. A absolvit Actoria la UNATC București, unde în 2018 a obținut Premiul pentru cel mai bun actor din cadrul Galei Absolvenților pentru rolul din *Absinth* de Magda Fertacz. A colaborat în producții independente la Teatrul Metropolis, Teatrul Apollo111 și Godot Cafe Teatru din București cu mai mulți regizori de teatru, printre care Victor Ioan Frunză, Andrei Măjeri, Vlad Cristache și Alexandru Măzgăreanu. E angajat la Teatrul de Stat Constanța. În 2019 a fost nominalizat pentru Debut în cadrul Galei UNITER pentru rolul Euphemos din spectacolul *Medea's Boys*. Până acum a apărut doar în câteva filme studențești.

După ce a studiat la Athanon Akademie Passau (Germania) cu celebrul regizor de teatru român David Esrig, s-a întors în București unde activează în zona teatrului independent. Spectacolul său *De ce fierbe copilul în mamaliga?*, adaptare a romanului omonim de Aglaja Veteranyi, a fost premiat la festivalul de monodramă din Bacău și a fost invitat la teatre din străinătate, unde l-a jucat atât în engleză, cât și în germană, în funcție de publicul căruia i se adresa, ajungând chiar să fie selectat la festivalul de teatru de la Camden People's Theatre (UK). Împreună cu Judith State și Istvan Teglas a pus în scenă spectacolul *A new and better Me* la Teatrul Point. A apărut în filmele *Malmkrog* de Cristi Puiu și în *Rondul de noapte* de Iosif Demian (aflat în postproducție).

Competiția Locală TIFF.19

Unul dintre cele șapte filme finaliste, din totalul de 37 înscrise anul acesta, va câștiga Premiul Competiției Locale TIFF 2020, în valoare de 1.500 de euro.

Anul acesta juriul este alcătuit din Bogdan Mureșanu, regizor aflat pe lista scurtă pentru o nominalizare la Oscar cu scurtmetrajul *Cadoul de Crăciun*, Cătălin Cristuțiu, unul dintre cei mai premiați monteurii români și Mihai Fulger, critic de film. Lor li se vor alătura cei trei membri ai juriului Federației Fabrica de Pensule, care vor acorda o Mențiune Specială în valoare de 300 de euro filmului care abordează subiecte relevante pentru comunitatea locală sau societatea contemporană.

Acțiunea filmului *Ceea ce nu am observat* (reg. Farkas Boglárka Angéla) se petrece în jurul personajului absent al mătușii Klára, înmormântarea ei constituind set-up-ul scurtmetrajului. Din familia restrânsă a Klárei nu rămâne nimeni, astfel că fina ei, Enci suportă cheltuielile întregului demers funerar. Ea devine protagonistă reală a filmului, evenimentele degenerând gradual în viața ei personală, viața din care descoperim admirația intensă față de decedată. În sfera filmului de ficțiune se regăsește și comedia *Liniște, vă rog* (reg. Inceze Kata), care ironizează ușurința schimbării unui subiect sau punct de atracție într-o situație cotidiană.

Ceva mai aproape de zona documentarului, dar tot la granița dintre documentar și ficțiune, se află filmul *Între lumi* (reg. Maria Cinar). Tânăra Motrea și familia ei se luptă să mențină vie o tradiție seculară, în ciuda provocărilor contemporane și a contextului personal. Văzut ca un mix între jurnalism și filmmaking, filmul redă contrastul dintre frumusețea naturii și

ciclicitatea zburcucului celor care se încapățânează să rămână într-un sat de etnici ucrainieni din România.

Ritmul Ghimeșului (reg. Csapó Huba Áron) descrie un alt peisaj pitoresc.

Caracteristicile locale ale Ghimeșului și ale suprafețelor adiționale se contopesc cu muzicalitatea sunetelor redade de un instrument local.

Un documentar poetic a fost realizat și de regizorii Gabriela Forfotă, Antonio Valerio Frascella și Lamia Sabic: *Valley of the Wolf (Valea Lupului)*. În vale, spre sfârșitul unei vieți, amintirile și visele se confundă cu stelele.

Virând spre zona filmului experimental, *Ecranul Albastru* (reg. Doru Vatavului) urmărește modul în care o regizoare amatoare realizează un film homemade dedicat fostului ei iubit. Când el îi scrie, discursul ei intim, poetic și patetic e pătruns brutal de realitatea banală și rece. Pe firul paralel al conversațiilor realiste, filmul ei „liric” trece prin fantezie, jurnal intim, vis și distopie.

Nu în ultimul rând, *Liniște timp de o jumătate de oră* (reg. Gábor Balázs) prezintă într-o notă ambientală cele șapte zile de creație, modul în care totul este redus la nimic, abordând tehnici specifice filmului în pofida narativității tradiționale.

Filmele din Competiția Locală TIFF.19 vor putea fi vizionate în această seară, 4 august, începând cu ora 20.00 la Muzeul de Artă Cluj-Napoca, când va avea loc și Gala de decernare a premiilor.

Emanuela Susanu

PROGRAM / MARȚI / 4 AUGUST

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:30 Piața Unirii
Diavolul nu există
(There Is No Evil)
Mohammad Rasoulof | 150' | Germania, Cehia, Iran [4U1]

USAMV

21:30 Competiție
Povești din frizerie
(A Hairy Tale)
Amir Homayoun Ghanizadeh | 101' | Iran [4S1]

23:45 Competiție
Valea sufletelor
(Tantas almas)
Nicolas Rincon Gille | 137' | Columbia, Belgia, Brazilia, Franța [4S2]

CLUB TRANSILVANIA

21:30 Zilele Filmului Românesc
Și atunci... ce e libertatea?
(So, What's Freedom?)
Andrei Zincă | 133' | România, SUA [4T1]

00:30 Supernova
Împăratul desculț
(The Barefoot Emperor)
Jessica Woodworth, Peter Brosens | 98' | Belgia, Țările de Jos, Croația, Bulgaria [4T2]

IULIUS PARC OPEN AIR

21:30 Zilele Filmului Românesc
Scurtmetraje românești II
(Romanian Shorts II) | 103' | [4I1]

HOIA

21:30 Proiecții speciale
Noul val
(Le choc du futur)
Marc Collin | 84' | Franța [4H1]

23:45 Supernova
DAU. Natasha*
Ilya Khrzhanovskiy, Jekaterina Oertel | 138' | Germania, Ucraina, Marea Britanie, Rusia [4H2]

ECHINOX

22:00 Fără limită
Revanșa
(The Comeback)
Patrik Eklund | 100' | Suedia [2H3]

BÁTHORY

21:30 Competiție
Norul din camera ei
(The Cloud in Her Room)
Xinyuan Zheng Lu | 98' | China [4L1]

23:45 Competiție
Jumbo
Zoé Wittcock | 93' | Franța, Belgia, Luxemburg [4L2]

EPISCOPIA UNITARIANĂ

21:30 Focus Italia, EducaTIFF
În întuneric (Buio)
Emanuela Rossi | 96' | Italia [4Z1]

00:00 Zilele maghiare
Povești mărunte (Tall Tales)
Attila Szasz | 112' | Ungaria [4Z2]

COȘBUC

21:30 Zilele Filmului Românesc
Siberia din oase
(Siberia In The Bones)
Leontina Vatamanu | 86' | Moldova [4C1]

23:45 Supernova
Servitorii (Servants)
Ivan Ostrochovský | 80' | Slovacia, Cehia, România, Irlanda [4C2]

UBB

21:30 Zilele Filmului Românesc
Cărturan
Liviu Săndulescu | 90' | România [4N1]

23:45 Zilele Filmului Românesc
Călătoria fantastică a Maronei
(Marona's Fantastic Tale)
Anca Damian | 92' | România, Franța, Belgia [4N2]

APÁCZAI

21:30 Zilele maghiare
Valan - Valea îngerilor
(Valan: Valley of Angels)
Bela Bagota | 98' | Ungaria [4A1]

00:00 Zilele maghiare
Euforia ființei (The Euphoria of Being)
Reka Szabo | 83' | Ungaria [4A2]

MUZEUL DE ARTĂ

10:00 EducaTIFF
Tânăra Juliette (Jeune Juliette)
Anne Emond | 97' | Canada [4M1]

18:30 Concert film
Vița de Vie În Corzi Live @ Awake
63'
Intrare liberă!

20:00
Competiția locală TIFF
120' | [4M2]
Intrare liberă!

22:00 What's Up Doc?
Stalin și masacrul de la Katyn (Les bourreaux de Staline - Katyn, 1940)
Cedric Tourbe | 98' | Franța [4M3]

00:15 3x3
Fantoma lui Tito (Marshal Tito's Spirit)
Vinko Bresan | 97' | Croația [4M4]

IntergoatIFF

Dan Chișu

Despre filmul său, *5 minute*, aflat la TIFF.19 în premieră națională, dar și despre ce înseamnă să faci un film în pandemie.

Așa cum filme ca *YouTube Bazaar* (2013) sau *9 povești de dragoste și ură în izolare* (2020) au demonstrat racordarea dvs. la fenomene actuale, *5 minute* e un caz asemănător. De ce ați ales să ficționalizați acest incident și să-l investigați pe mai multe planuri?

Circula pe YouTube un material filmat la incidentul de la MȚR și era o dezbatere în comentarii despre faptul că jandarmii au stat la intrare și nu au aplanat conflictul, pentru ca evenimentul să se desfășoare. Erau atât de multe păreri acolo, pro și contra, încât mi-a fost greu să-mi dau seama (neparticipând la eveniment), cine spune adevărul. De aici mi-a venit ideea unui film despre relativitatea adevărului. Am scris un scenariu cu personaje ficționale și am plasat situații excepționale în viața unor persoane implicate în acest eveniment.

Când ați avut ideea proiectului? Evenimentul care a inspirat filmul a avut loc în 2013, însă de atunci, și alte filme au fost oprite de diverse grupuri care au protestat împotriva subiectului.

Ideea a venit cam la câteva zile după relatarea incidentului în presă. De la momentul respectiv până la definitivarea scenariului a trecut ceva timp (în perioada aceea pregăteam filmul *Aniversarea* și doar după ce filmul a fost produs și lansat

am început lucrul efectiv la acest proiect). Chiar în perioada de post-produție au mai fost evenimente similare la cinema. Ar fi fost mult mai bine dacă filmul ar fi fost gata înainte.

Cum s-a desfășurat procesul de realizare a filmului? Ce provocări ați întâlnit?

Am vrut să filmăm chiar în sala de la MȚR, dar nu am primit aprobarea. Așa că am folosit altă sală ca să refaceam momentul incidentului. Am studiat materialul de pe net și am refăcut scenografic toate momentele din timpul incidentului (steaguri, icoane, pancarte, tablouri, etc.)

Apoi a fost complicat să construim o redacție de televiziune, unde se întâmplă o parte din acțiune. În rest, probleme inerente de producție, care de obicei devin amintiri frumoase, dacă totul se termină cu bine.

Premiera filmului în cinematografele din România (programată pe 27 martie) a fost aproape compromisă de contextul epidemiologic. Cum a fost afectată distribuția și ce planuri aveți pentru viitor în privința filmului?

Cumplit a fost. Eram pregătiți să facem lansarea în mai multe orașe din țară, Cluj, Iași, Sibiu, etc. Toată campania de lansare a fost anulată. Sincer nu știu cum

mulți au încercat să facă produse online și mi-am zis „de ce nu?”. Imediat mi-am dat seama că este foarte greu să faci ceva care să nu arate la fel ca toate celelalte. Când am abandonat ideea, am fost întrebat de cei care spuseseră „da”, de ce renunți? Când am încercat să le explic cât e de greu să faci așa ceva, mi-a venit ideea să fac un film despre cât este de greu să faci un film de acasă, în pandemie, doar cu telefonul mobil, chiar și atunci când ai actori nemaipomeniți, dornici să participe la proiectul tău regizoral. Așa a apărut, *9 povești de dragoste și ură în izolare*.

Filmul *5 minute* rulează miercuri (5 august), de la orele 23:45, la Colegiul Național „George Coșbuc”.

Diana Smeu

m@dd
electronics group

Microsoft
AUTHORISED
Refurbisher

WE ALL WANT TO BE
THINNER LIGHTER AND
MORE SECURE.

Cumpara un laptop din clasa business
preinstalat cu Windows 10

www.pcmadd.com

și când se va lansa filmul în săli. Nu știu cum și când se vor deschide sălile de cinema. Poate în primăvară. Distribuitorii au această sarcină teribil de dificilă.

Apropo de *9 povești de dragoste și ură în izolare* (2020) – probabil primul film românesc care a avut premiera pe YouTube – cum v-a inspirat experiența pandemiei și cum ați experimentat această perioadă?

Cred că și amânarea lansării filmului a contribuit la decizia de-a face ceva în pandemie. Eram atât de frustrat de faptul că de la un program încărcat, cu turneu prin țară și lansări cu public, am trecut la inactivitate totală. Vedeam cum foarte

ZILELE MAGHIARE

Povești mărunte *Tall Tales / Apró mesék*

Afost un odată ca niciodată un soldat care se întorcea de la război și spunea povești de pe front.

Hankó Balázs (Tamás Szabó Kimmel), un soldat de pripas prin Ungaria de după 1945 cutreieră printre ruine și cupraviețuitori. Pentru a câștiga niște simpatie și un codru de pâine în plus, povestește despre camarazi de luptă fictivi, mințind rudele soldaților neîntorși acasă că i-ar fi cunoscut personal. Judit Bérces (Vica Kerekes), o femeie singură, vânător iscusit și mamă a copilului Virgil (Bercel Tóth), speră că războiul a lăsat-o văduvă de un soț abuziv. Bérces (Levente Molnár) soldat dispărut printre fronturi se întoarce acasă, la soția și fiul său și dă acolo de Hankó, camarad de arme. Lucrurile vor deveni subtil foarte tensionate.

Attila Szász rămâne concentrat în segmentul de istorie marcat de al doilea război mondial și post-belic pe care l-a utilizat deja în primele sale două filme: *Ambasadorul la Berna* (A berni követ, 2014) și *Iarnă eternă* (Örök tél, 2018). Păstrează și claritatea (scenaristică și regizorală) dar și caracterul amestecat al filmului. Din film noir și thriller cu adulter, până la dramă națională și film istoric, se preiau și elemente narative și elemente de atmosferă, ambianță și decor. *Povești mărunte* este atent calibrat pentru un public larg. Filmul poate fi vizionat de la ora 00.00 la Episcopia Unitariană.

Cristi Mărculescu

Euforia ființei *The Euphoria of Being / A létezés eufóriája*

Comemorarea prin dans modern. Un documentar despre istorie, istorii și posibilitatea comunicării intergeneraționale

La 18 ani Éva Fahidi a dansat la Auschwitz. La 90 de ani dansează despre Auschwitz. Spectacolul, bazat pe *Sufletul lucrurilor* (*The Soul of Things / Anima rerum*) autobiografia scrisă de Éva Fahidi este un tur de forță emoțional și discursiv centrat pe Éva și pe Emese Cuhorka, partenera de dans cu 60 de ani mai tânără. *Sea Lavender or The Euphoria of Being* nu vine ca dramatizare strictă a memoriilor lui Fahidi, ci reducează discursul, utilizează gestul și cuvântul pentru a comemora și exorciza răul cauzat de amintirile din taberele de concentrare.

TIFF propune nu romanul, nici spectacolul (care deja a avut un număr considerabil de reprezentații) ci documentarul regizat de coregrafa Réka Szabó. Responsabilă pentru proiectul performativ Réka Szabó documentează, într-o manieră de *making-of* ultimele trei luni de pregătire dinaintea primului recital. *Euforia ființei* oferă un pedestal protagonistei și o linie discursivă clară, amplasată la intersecția dintre dans și comemorare, manifest și documentare în viu. *Euforia ființei* (Ungaria, 2019, r. Réka Szabó) va rula în această seară de la 00.00 la Apáczai.

Cristi Mărculescu

_____ TU ȘTII CÂȚI BANI AI?

SAU _____

_____ CE NUMĂR DE CONT AI?

_____ BT PAY _____

_____ ȘTIE _____

AQUA
CARPATICA

GUSTUL PURITĂȚII

InterogaTIFF

Vlad Ivanov on *Servants* “You Feel the Atmosphere in Your Bones”

Photography: Vlad Cupşa

This year, for his birthday, actor Vlad Ivanov returns to TIFF with Ivan Ostrochovsky's *Servants*, where he plays an “Eastern Block Boogieman,” as *Variety* put it. The film screens tonight at 11:45 at Coşbuc.

What did you feel reading the screenplay? The screening made me think of a sort of return to the origins, of completing the circle you started with Cristian Mungiu's *4 Months, 3 Weeks and 2 Days*. You are once more the undeniably oppressive arm of an authoritarian regime. Speaking of that, when I got to Cluj, I sat down to eat and a couple of passers-by greeted me with “Hi, Mr Bebe, welcome to Cluj!” I realized that people associate me with that role even after all these years. That character left a strong mark on the audience's consciousness.

With *Servants*, a lot of the history was familiar to me. We too lived under Communism, just like Czechoslovakia. After 1989 I read a lot of memoirs that dealt with the infiltration of political police in the church and the split that ensued. We all know by now that people in the church hierarchy were informers. So that part of the catholic universe was familiar to me.

The director knew me from *4 Months, 3 Weeks and 2 Days* and we had a beautiful meeting in Berlin, when we were there with Călin Netzer's *Ana, Mon Amour*. My agent asked me to meet him and his Czech producer, Katarina Tomkova. Ivan told me the story and his intentions with the character, and I liked his understand-

The film has its own atmosphere...I don't know if you've ever experienced one of those rainy nights when you feel it in your bones and yet you can't escape it. And you dream on like the little match girl freezing to death while looking at a warm fire through a window. That's what this film is like, it gets you in your bones, it's cold and chills you physically.

ing and the manner in which he wanted to tell the story of those times.

My agent had told him that I can play the character in Slovak. I was shocked, but I didn't say now before trying. I called Richard (Cook) right after and said: “Next time you get this kind of ideas, ask me first.” He shut me up beautifully: “Vlad, you already played in Hungarian, there is no language that's more difficult. You'll learn Slovak, no problem.” And I did [laughs] I was overjoyed when Ivan said: “Vlad, I'm not going to dub you, it's so good it would be pointless.” So this year audiences can see me in a role that is not dubbed.

How long did it take you to learn the lines?

It was faster than *Sunset* because the role is smaller. But another beautiful thing Ivan did was to expand the role from its initial scope. He told me, “you boost my energy so much with your acting that I want to write more for you.” They have a very different manner of shooting over

there: they don't get the entire budget all at once, like we do, and don't plan for two months of production followed by post. They get 30 thousand euro now, wait two months, get another 50 thousand, film some more, then wait for the next batch.

I was left with a special affection for this project, for the people there. I stayed friends with many folk there — friends, not acquaintances or colleagues...This kind of relationships generate a beautiful kind of artistic friendship that can grow and deepen. It's a thing a beauty, but it's also very rare.

Vlad Ivanov came to TIFF with almost all his films. It all started in 2007 with *4 Months, 3 Weeks and 2 Days*, followed by Corneliu Porumboiu's *Police, Adjective*, Sergei Loznitsa's *My Joy*, Anca Damian's *Crucic*, Bong Joon-Ho's *Snowpiercer*, Călin Netzer's *Child's Pose* and *Ana, Mon Amour*, Bogdan Mirică's *Dogs*, Daniel Sandu's *One Step behind the Seraphim*, and, last year, Porumboiu's *The Whistlers*.

Each production period is determined by how much money they get for that stretch.

How long did production last?

Pretty long, so Ivan had time to write. And write he did, he confessed that he liked writing for me. We constantly talked about the character. I had never worked like this before, it's very beautiful to see what you filmed as a work in progress along the way, it's very interesting. The doctor was an odious character to begin with, but the skin disease wasn't in the original script, it came out of our discussions. Ivan kept saying how extraordinary it is to have all this time to think and develop characters and their relationships.

I remember that we shot one scene a year later. I was filming something else, and Ivan asked me if I could come and if my hair was the same. I answered that the film must have been born under a lucky star, because I looked exactly the same and could film whatever he was missing. I was left with a special affection for this project, for the people there. I stayed friends with many folk there — friends, not acquaintances or colleagues.

It's nice how these hard-won projects generate lasting relationships...

I believe in this friendship because it allows for work to become smooth: you know what button to press, you go through all the steps much easier. You are not dealing with someone new, you already know how they will react. This kind of relationships generate a beautiful kind of artistic friendship that can grow and deepen. It's a thing a beauty, but it's also very rare.

How was the premiere in Berlin?

No one talked to each other in the theater. I was seeing the film for the first time, I was very nervous. That's why I want to see it here, after all this time, with a clear mind. The film has its own atmosphere...I don't know if you've ever experienced one of those rainy nights when you feel it in your bones and yet you can't escape it. And you dream on like the little match girl freezing to death while looking at a warm fire through a window. That's what this film is like, it gets you in your bones, it's cold and chills you physically. I tried to keep the character away from any artifice. It's an evil you can't escape. He's implacable.

But he's also immensely sad.

Yes. Because you realize that these things are true, they happened, we lived with them.

This is your first birthday at TIFF. You often said Cluj is the city where you would like to move. What do you like about it?

It's about the people here. Because I come so often for TIFF, I managed to make friends here. There is a particular atmosphere here, people are smiling and calm. My Cluj is also a walking city. I never drive here. I park my car when I arrive and set off on foot. I love the Cluj evenings during TIFF, there is a buzz in the air, everyone talks about what they saw, it's a genuine cultural exchange.

As for my birthday, it's August 4, that's all I have to say.

Crăița Nanu

IntergoatIFF

Dan Chișu. About his *5 Minutes Too Late*, which has its national premiere at TIFF, but also about filmmaking in a pandemic

5 Minutes Too Late screens Wednesday, August 5, at 11:45 PM at the George Cosbuc High School.

Films like *YouTube Bazaar* (2015) or *Nine Stories of Love and Hate in Isolation* (2020) have demonstrated that you are plugged into current events. *5 Minutes Too Late* does the same. Why did you pick that particular incident to explore in fictionalized form on several levels?

There is some footage of the incident at the Museum of the Romanian Peasant on YouTube, and the comments below

it are all above how the law enforcement officers stayed outside without intervening to deescalate the conflict and allow the event to proceed as planned. There were so many opinions, both pro and con, that I could not tell who was telling the truth — not having been myself there to begin with. This is how I came up with the idea of a film about how truth is relative. I wrote a script with fictional characters that added exceptional situations to the life of those who actually took part in the event.

When did you come up with the idea? The initial incident took place in 2013 — but several other screenings were stopped by protesters since then.

It was a few days after the press reported the incident. From that initial moment until finishing the script, though, a lot of time passed, as I was preparing *The Anniversary* at the time, so I need to finish and launch that film before truly starting this one. But even while I was in post, similar incidents happened. Maybe it would have been better to finish the film earlier.

How did the shooting go? What were the challenges?

We wanted to film at the museum, but did not get approval, so we had to use a different theater to reenact the incident. I studied the footage online and recreated everything, including the props (flags, icons, signs, pictures, etc.). Then we had

to build a television studio, as part of the action takes place there. Otherwise, we had all the usual production issues that turn into beautiful memories if everything ends well.

The theatrical premiere of the film in Romania was scheduled for March 27 and was nearly compromised by the pandemic. How was the distribution of the film affected and what are your future plans for the film?

It was awful. We were prepared to launch the film in several cities. The entire campaign was cancelled. I honestly do not know when and how the film will be shown theatrically. I don't know when the cinemas will open again. Maybe in the spring. Distributors have a difficult burden to carry.

Speaking of *Nine Stories of Love and Hate in Isolation* (2020): that must be the first Romanian film to premiere on YouTube. How did the pandemic inspire you to experiment?

I think the postponement of our other premiere contributed to my decision to do something during the pandemic. I was extremely frustrated to go all of a sudden from a very busy schedule launching the film around the country to total inaction. I saw all sorts of online products and said to myself: why not? I realized it was very difficult to do something that looks different. But when I abandoned the idea, my collaborators who had already said yes began questioning my giving up. So I got the idea of making a film about the difficulties of making a film from home during a lockdown, just with your mobile phone — even when you have fantastic actors who are eager to work with you with a director. That is how that film came about.

Diana Smeu

31.07—09.08.2020

Zilele Maghiare 4-6 august

MARȚI, 4 AUGUST | 24:00
Episcopia Unitariană

JOI, 6 AUGUST | 21:30 | Hoia
POVEȘTI MĂRUNTE
Apró mesék (2019) | regia: Attila Szász

MIERCURI, 5 AUGUST | 21:30
Episcopia Unitariană

JOI, 6 AUGUST | 23:30 | Apáczai
CEI CARE AU RĂMAS
Akik maradtak (2019) | regia: Barnabás Tóth

MIERCURI, 5 AUGUST | 23:30
Episcopia Unitariană

TOVARĂȘUL DRACULICI
Drakulics elvtárs (2019) | regia: Márk Bodzsár

MARȚI, 4 AUGUST | 21:30 | Apáczai
VALAN - VALEA ÎNGERILOR
Valan - az angyalok völgye (2019)
regia: Béla Bagota

MIERCURI, 5 AUGUST | 21:30 | Apáczai
JOI, 6 AUGUST | 24:00 | Hoia
EDEN / Éden (2020) | regia: Ágnes Kocsis

MIERCURI, 5 AUGUST | 21:30 | Muzeul de Artă
JOI, 6 AUGUST | 21:30 | Apáczai
POVEȘTI DIN ÎNCHISOARE
Mesék a zárkából (2020) | regia: Ábel Visky

MARȚI, 4 AUGUST | 24:00 | Apáczai
EUFORIA FIINȚEI
A létezés eufóriája (2019) | regia: Réka Szabó

MIERCURI, 5 AUGUST | CONCERT
20:30 | Muzeul de Artă
KOSZIKA & THE HOTSHOTS

MIERCURI, 5 AUGUST | 00:45 | Apáczai
JOI, 6 AUGUST | 21:30 | Muzeul de Artă
FOMO (2019) | regia Attila Hartung

NATIONAL FILM INSTITUTE HUNGARY

Balassi Intézet
Bukaresti Magyar Intézet

FLMTETT
ERDÉLYI FILMES PORTÁL

TIFF UNLIMITED

Ediția 2020 a festivalului aduce pe **unlimited.tiff.ro** o selecție de filme de anul acesta. Filmele vor fi disponibile publicului larg, pe teritoriul României, sub formă de pay-per-view, prin achiziționarea unui bilet în valoare de 4 dolari + TVA, echivalentul a 20 de lei. Cei care își cumpără bilet au la dispoziție 48 de ore pentru a viziona online titlul respectiv.

Detalii pe unlimited.tiff.ro

**THE FESTIVAL MUST GO ON
ANYTIME. ONLINE**

 Download on the
App Store

 Download on
Apple TV

 GET IT ON
Google Play

GET IT ON
android